Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet

Kirje

4.11.2020

VN/24249/2020
VN/24249/2020-MMM-3

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Kokous 5.11.2020

Neuvotteleva virkamies Elina Nikkola
Maa- ja metsätalousministeriö /Tieto- ja vastuualue

Maa- ja metsätalousministeriön lausunto: HE 196/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosina 2021-2025

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on varannut maa- ja metsätalousministeriölle tilaisuuden antaa kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle (HE 196/2020 vp) laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennyksestä verovuosina 2021-2025.

Lausuntonaan maa- ja metsätalousministeriö esittää seuraavan.

Esityksessä ehdotetun lain tarkoituksena on kannustaa elinkeinotoimintaa tai maataloutta harjoittavia verovelvollisia lisäämään tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyötä lain määritelmän täyttävien tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden kanssa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhteistyön kannustamisen tavoitteena on hyödyttää kumpaakin yhteistyön osapuolta sekä kannustaa toimijoita laadukkaaseen ja vaikuttavaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan.

Maa- ja metsätalousministeriö pitää hyvänä tällaisen verokannustimen luomista. Maa- ja metsätalouteen liittyvä tutkimustoiminta on yleensä luonteeltaan soveltavaa ja siinä on oleellisena osana tieteellisen tutkimustiedon kokeileminen, pilotointi ja demonstraatiotoiminta käytännön ympäristössä ja yhteistyössä alan toimijoiden kanssa parhaan ja toimivimman lopputuloksen saavuttamiseksi. Tällainen soveltava ja kokeileva tutkimustoiminta yhteistyössä esim. toimivien maatilojen kanssa on erityisen tärkeää alalla, jossa tutkimusinfrastruktuurin vaatimat kustannukset ja laiteinvestoinnit ovat lähtökohtaisesti suuria.

Suomalaiset maa- ja metsätalouden toimijat ovat erittäin kiinnostuneita hyödyntämään tutkittua tietoa työssään, vaikkakin tiedon saanti voi usein olla hankalaa. [1]Viljelijät toivovat kohdennettua ja hyvin perusteltua tutkittua tietoa, jota voi soveltaa omalla tilalla ja minkä avulla voi kehittää omaa ammattitaitoa. Tutkimushankkeeseen osallistuminen on kuitenkin aina pois muusta tekemisestä ja tällainen verokannustin voisikin toimia sopivana porkkanana, oman kiinnostuksen lisäksi, osallistua enemmän alaan liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Suomessa on myös paljon pieniä ruokajalostajia ja elintarvikealan laitoksia. Näiden mahdollisuudet kehittää uusia ja innovatiivisia tuotteita sekä kotimaassa että jopa vientiin voisi myös parantua tällaisella verokannustimella.

EU:n tutkimuksen ja innovaation 8. puiteohjelmassa vuosille 2014-2020 korostettiin tiedon hyödyntäjien mukana oloa tieteellisissä konsortioissa (Multi-Actor Approach, MAA). Tällä haluttiin nimenomaan varmistaa tutkimusohjelman ja tutkitun tiedon vaikuttavuus elinkeinojen taloudellisen, sosiaalisen ja ekologisen kestävyyden kannalta. Komissio katsoi, että tietyissä ohjelman hakukokonaisuuksissa paras lopputulos saavutettiin nimenomaan yhteiskehittämisen kautta, vuoropuhelussa tieteellisen yhteisön ja tiedon loppukäyttäjien kanssa. Tämä sama periaate tulee

[1] MMM teetti vuonna 2019 selvityksen KasKas –medialla ja Demos Helsingillä maataloustuottajille kohdistetusta ympäristöviestinnästä: Yhdessä kokeillen https://www.demoshelsinki.fi/wp-content/uploads/2019/09/yhdessa_kokeillen_hankkeen_loppuraportti.pdf

jatkumaan myös EU:n 9. tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa Horisontti Euroopassa ja onkin tärkeää, että myös Suomessa saadaan alan käytännön toimijat innostettua mukaan kotimaisiin tutkimuskonsortioihin.

Ehdotettu laki olisi määräaikainen ja voimassa viisi vuotta, jona aikana lisäverovähennyksen vaikuttavuutta ja toimivuutta tavoitteiden saavuttamiseksi voitaisiin arvioida. Maa- ja metsätalousministeriö pitää väliarviointia hyvänä, mutta esittää harkittavaksi, että laki olisi toistaiseksi voimassa oleva ja sen jatkoa pohdittaisiin väliarvioinnin jälkeen. Tämä toisi toiminnalle jatkuvuutta ja antaisi alan tutkimustoimijoille aikaa etsiä sopivat käytännön tason partnerit ja myös maatalousyrittäjille mahdollisuuden kehittää pitkäjänteisesti tutkimushankkeissa tarvittavaa osaamista ja uusiin innovaatioihin liittyvää kehittämistyötä tilatasolla.

Jakelu Eduskunta, Sara Kuitunen
Eduskunnan valtiovarainvaliokunta

Tiedoksi MMM Ministeriön johto, Hara Tiina
MMM TITU Tieto- ja tutkimustoimiala, Lähteenoja Pentti